

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Corpus Juris Canonici

Gregor <XIII., Papst>

Coloniae Munatianæ, 1665

De Presbytero Non Baptuzato. Titvlvs XLIII.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62915](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62915)

tramentum, talis (sicut & is, qui sic ad baptismum accedit) characterem suscipit Christianitatis impressum, & ipse tanquam conditionaliter volens, licet absolute non velit, cogendus est ad observantiam a fidei Christianae: in quo casu debet intelligi decretum concilii Tolotani b, ubi dicitur, quod quia iam pridem ad Christianitatem coacti sunt, sicut factum est temporibus e religiosissimi Principis Sibuti: quia jam constat eos sacramentis divinis associatos, & baptismi gratiam suscepisse, & christum unctos esse, & corporis Domini scilicet participes: oportet etiam ut fidem, quam necessitate susceperunt d, tenere cogantur, ne nomen Domini blasphemetur: & fides quam susceperunt, vilis ac contemptibilis habeatur. Ille vero, qui nunquam consensit, sed penitus contradicit, nec rem nec characterem suscipit sacramenti: quia plus est expresse contradicere, quam minimè consentire: sicut nec ille notam alicujus reatus e incurrit, qui contradicens penitus & reclamans thurificare idolis cogitur violenter. Dormientes autem & amentes, si priusquam amentiam incurrerent, aut f dormirent, in contradictione persisterent: quia in eis intelligitur contradictionis propositum perdurare, etsi sic g fuerit immergi, characterem non suscipiunt sacramenti. Secus autem, si prius catechumeni existissent, & habuissent propositum baptizandi: unde tales in necessitatis articulo consuevit ecclesia baptizare. Tunc ergo characterem sacramentalis imprimit operatio, cum obicem voluntatis contrariae non invenit obstantem.

CAP. IV.

Nemo potest seipsum baptizare, etiam instante necessitatis articulo.

Idem Meten. Episcopo.

Debitum h: [1 & infra.] Sane intinasti, quod quidam Iudaeus in mortis articulo constitutus, cum inter Iudaeos tantum existeret, inquam seipsum immergit dicendo: Ego me baptizo in nomine Patris, & Filii, & Spiritus Sancti, Amen: [2 & infra.] Respondemus, quod cum inter baptizantem & baptizatum debet esse discretio i, sicut ex verbis Domini colligitur, dicentis Apostolis: Ire, baptizate k omnes gentes in nomine Patris, & Filii, & Spiritus Sancti: memoratus Iudaeus est denuo ab alio baptizandus: ut ostendatur, quod alius est, qui baptizatur, & alius, qui baptizat. Ad quod etiam designandum ipse Christus non a seipso, sed a Ioanne voluit baptizari: quamvis si talis continuo decessisset, ad patriam protinus l evolasset, propter sacramenti fidem, & si non m propter fidei sacramentum. In baptismo quippe illa spiritalis generatio n celebratur, de qua veritas ait: Oportet vos nasci denuo: quia nisi quis renatus fuerit ex aqua & Spiritu Sancto, non intrabit in regnum caelorum. Sicut o ergo in carnali generatione, qua p proles ex viro & foemina nascitur, alius est, qui carnaliter gignit, & alius qui carnaliter gignitur: sic in sacramentali generatione, qua soboles ex aqua & Spiritu Sancto renascitur, alius debet esse, qui spiritaliter generet, & alius qui spiritaliter generetur. Sane cum corpus exterius, sive cum cor interius baptizatur, oportet ut utrobique paternitas & filiatio valeat inveniri, quibus baptizans & baptizatus ad invicem referantur.

[1 Pastoralis officii ex solvimus, cum super dubio iuri articulo responsione sed. Apost. postulas edoceri.]

a Observatorem. b scilicet. c in tempore. d receperunt. e criminosa. f vel. g al. ita: si fuerint sic immergi. al. si fuerint immergi. h C. 2. eod. tit. in 3. comp. vid. Sor. 4. sent. dist. 4. q. 1. art. 3. vers. circa secundum. i In Cod. Barb. debeat dist. personarum etc. Mat. 28. k verbum Ire, desit in aliquo exempl. antiq. Ioan. 1. l convalescit. m In recentiorib. codic. ita: & non propter, &c. sed ex antiq. restitimus ut est impressum. n regeneratione. o enim. p per quam.

[2 Nunc autem quavis, utrum idem Iudaeus in devotione fidei Christiana perseverans etiam debet baptizari. Nos autem sc.]

CAP. V.

Ubi desit verbum, vel elementum aquae, non est baptismi sacramentum.

Idem Morosien. Episcopo a.

Non ut b apponeret: [1 & 7.] Postulasti, utrum parvuli sunt pro Christianis habendi, quos in articulo mortis constitutos propter aquae penuriam, & absentiam sacerdotis, aliquorum simplicitas in caput ac pedes, ac inter scapulas pro baptismo salivae conspersione e livit. Respondemus, quod cum in baptismo duo semper, videlicet verbum & elementum necessarii requiruntur, iuxta quod de verbo veritas ait: Euntes in mundum universum, [praedicate Evangelium a omni creatura] & baptizate omnes gentes, in nomine Patris, & Filii, & Spiritus Sancti: eademq; dicat de elemento: Nisi quis renatus fuerit ex aqua & Spiritu Sancto, non intrabit in regnum caelorum: dubitare non debet illos verum non habere baptismum, in quibus non solum utrumq; praedictorum, sed eorum alterum est omissum.

[1 Tibi scientiam, sicut credimus, sed us per oraculum verbi vestri tuorum ignorantiam subditorum meus tradidit, Apostolicum tibi responsum fieri.]

CAP. VI.

Baptizatos a Latinis, Graeci rebaptizari non debent.

In Concilio generali z.

Licet Graecos f diebus nostris, ad obedientiam sedis Apostolicae revertentes, fovere ac honorare velimus, mores ac ritus eorum (in quantum cum Domino possumus) sustinemus, in his tamen illis deferre g non volumus, nec debemus, quae praecipuum generant animatum, & ecclesiastica derogant honestati. Postquam enim Graecorum ecclesia, cum quibusdam complicibus & factoribus suis, ab obedientia sed. Apostol. se subtraxit, in tantum Graeci coeperunt abominari Latinos, quod inter alia, qua in derogationem eorum impie committunt, si quando sacerdotes Latini super eorum celebrant altaria, non prius ipsi sacrificabant in ipsis, quam ea tantquam per hoc inquinata lavissent: baptizatos etiam a Latinis ipsi Graeci rebaptizare ausu temerario presumebant: & adhuc sicut accipimus, quidam hoc agere non verentur. Volentes igitur tantum scandalum ab ecclesia Dei amovere, sacro suadente concilio districtè praecipimus, ut talia de cetero non praesumant, conformantes se tanquam filii obedientiae sacrosanctae Romanae ecclesiae matri suae: ut sit unum ovile, & unus pastor. Si quis autem tale quid praesumpserit, excommunicationis sententia percussus, ab omni officio & beneficio ecclesiastico deponatur h.

DE PRESBYTERO NON baptizato.

TITULVS XLIII.

CAP. I.

Si non baptizatus ordinatur, ordinis characterem non recipit.

Ex Concilio apud Compendium i.

Si quis Presbyter ordinatus, deprehenderit se non esse baptizatum, baptizetur, & iterum ordinetur.

a In drosien. al. In drosien. b C. 3. eod. tit. in 3. comp. b. Thom. 3. p. 9. 60. art. 5. 6. & 7. & 9. 60. art. 3. 4. & 5. c aspersione. Mat. 28. Ioan. 3. d inclusa desunt in omn. antiq. cod. Vatican. e scilicet. Innocen. III. in Conc. gener. Later. c. 4. f C. 1. eod. tit. in 4. comp. g al. nec volumus, nec debemus. h al. suspensatur: sed in concilio, deponatur. i Ca. 15. ut ait Durand. lib. 4. decr. c. 74. & 100 p. 1. e. 268. Refertur etiam ca. 1. eod. tit. in 1. comp. vid. Thom. in additionibus 3. p. 931. art. 3.

CAP.

CAP. II.

Omnino baptisus non nocet credenti probabiliter se esse baptizatum.

Innocentius III. a. Episcopo Romanensi.

Apostolicam & sedem contulere decrevisi: & infra inquit, tu taliter respond. Presbyterum, quem sine unda baptismatis extrinsecum diem clausisse significasti, quia in sanctae matris ecclesiae fide, & Christi nominis confessione perseveraverit, ab originali peccato e solutu, & caelestis patris gaudium esse adeptum adferimus in concludat. Lege super octavo d. lib. August. de civit. Dei, ubi inter cetera legitur: Baptismus invisibiliter ministratur, quem non contemptus religionis, sed terminus necessitatis excludit. Librum etiam B. Ambrosii de obitu Valentini, idem adferentis, revolve. Soporitur quoniam doctorem, Patrum sententias f. teneas, & in ecclesia tua juges preces, hostiasq; Deo g. offerri jubebas pro Presbytero memorato.

CAP. III.

Non baptizatus ordinari non potest: & si de facto ordinetur, non recipi ordinis charactere, licet credatur baptizatus.

Innocentius III. Ferrar. Episcopo.

Veniens h. ad Apostolicam sedem I. lator pra. nobis exposuit, quod cum ad gradum sacerdotii ascendisset, comperit tandem, quod non fuerit secundum formam Evangelii baptizatus, unde nos eum ritè fecimus baptizari. Cumque super ordinibus & fuisset diutius disputatum, quidam in eam declinaverunt sententiam, ut cum baptismus sit fundamentum omnium sacramentorum, & ante susceptionem baptismi non suscipiatur aliud sacramentum, quoniam ubi fundamentum non est, superaedificari non potest. Porro e contra videtur. Nam cum quis non solum per sacramentum fidei, sed per fidem etiam sacramenti, efficiatur proculdubio membrum Christi: & qui Christum habet per fidem, etiam si baptismum non habeat, habet tamen fundamentum, praeter quod aliud poni non potest, quod est Christus Iesus: superaedificare posse videtur, sicut saluifera opera, sic & quilibet ecclesiastica sacramenta, cum illud non sit generaliter verum, neque de novis, neque de veteribus sacramentis, quod baptismus sit fundamentum illorum, quoniam & sacramentum conjugii & Eucharistiae a non baptizatis recipi potest: praeterea sacramentum ordinis non solum Pontificalis, sed sacerdotalis etiam & levitici institutione sua praecessit baptismum: per quod forsitan videtur, quod ante baptismum huiusmodi ordines possent tunc conferri, maxime his, qui baptizati creduntur: Quia vero in concilio apud Compendium legitur constitutum, si quis in Presbyterum ordinatus deprehenderit se non esse baptizatum, baptizetur, & iterum ordinetur: nos circa latorem praesentium in hoc dubitabili casu, quod tutius est sequentes, mandamus, quatenus ipsum per singulos ordines, usque ad sacerdotium promovere procuret, & permittat eum in sacerdotium ministrare, quia non intelligitur iteratum quod ambigitur esse factum: nec male de sacramentis sentitur, cum illud non religionis contemptus, sed articulus necessitatis excludit. Et ce. te. de illo qui natus de Christianis parentibus, & inter Christianos est fideliter conversatus, tam violenter praesumitur, quod fuerit baptizatus, ut haec praesumptio pro certitudine

a Antonius Aug. aut scribendum, Innocent. II. sed Vatican. 3. habent. b Ca. eod. tit. in 1. compil. c absolutum. d al. super octavum. al. super viii. e articulus. f sementiam. g Dominus. h Ca. i. eod. tit. in 3. compil. i fuerat. k In Cod. Barb. articulo, coram nobis fuisse aliquandiu disputatum. l al. propter quod, & c. forsitan videtur.

lit habenda, donec evidentissimis forsitan argumentis contrarium probaretur.

DE CVSTODIA EVCHARISTIAE, & aliorum sacramentorum.

TITVLVS XLIV.

CAP. I.

Eucharistia & chrisma debent fideliter sub clavibus custodiri, & contra facientes sunt puniendi.

Innocentius III. in Concilio generali.

Statuimus, ut in cunctis ecclesiis chrisma & Eucharistia, sub fidei custodia clavibus adhibitis conferentur. Ne possit ad illa temeraria manus extendi ad aliqua horribilia, vel nefaria b exercenda. Si vero is, ad quem spectat custodia, ea incaute reliquerit, tribus mensibus ab officio suspendatur: & si per e. ejus incuriam aliquid nefandum inde contigerit, gravioti subiacet ultioni.

CAP. II.

Suppellectilia in ecclesia poni non debent, nisi necessitas exigit. hoc dicit primo. Ecclesia debent sua vasa & vestimenta munda tenere. hoc secundo.

Idem in eodem d.

Relinqui nolimus in correctum, quod quidam clerici ecclesiae sic exponunt suppellectilibus propriis, & etiam alienis, ut potius domus laicae, quam Dei basilicae videantur: non considerantes, quod Dominus non sinebat, ut vas transferretur per templum. Sunt & alii, qui non solum ecclesias dimittunt incultas: verum etiam vasa ministerii, & vestimenta ministerii, ac pallas altaris, nec non ipsa corporalia tam immunda relinquunt, quod interdum aliquibus sunt horrore. Quia vero zelus nos comedit domus Dei: firmiter prohibemus, ne huiusmodi suppellectilia in ecclesiis admittantur, nisi propter hostiles incurfus, aut incendia repentina, seu alias necessitates urgentes, ad eas oporteat haberi e refugium, sic tamen, ut necessitate cessante, res in loca pristina reportentur. Praecipimus quoq; , ut oratoria, vasa, corporalia, & vestimenta praedicta, munda & nitida conferentur. Nimis enim videtur absurdum in sacris sordes negligere, quae dedecere etiam in profanis.

DE RELIQUIIS ET VENERATIONE sanctorum.

TITVLVS XLV.

CAP. I.

Sine Papa licentia non licet aliquem venerari pro sancto.

Alexander III.

Ad vivimus f. quod quidam inter vos diabolica fraude decepti, hominem quendam in oratione & ebrietate occisum, quasi sanctum (more innaelium) venerantur. Cum vix pro talibus in ebrietatibus peremptis, ecclesia permittat orare. Dicit enim Apostolus: Ebriosi regnum Dei non possidebunt. Illum ergo non praesumatis de extero colere: cum etiam si per eum miracula fierent, non liceret vobis ipsum pro sancto absq; auctoritate Rom. eccl. venerari.

a De custodia Eucharistiae & aliorum sacramentorum. b nefanda. c In Cod. Barb. ita. & si per e. ejus incuriam aliquid nefarium contigerit, &c. d Sac. Concil. Lateranen. ca. 19. & Cap. 1. e. e. s. t. i. det enim eccl. in 4. compil. e habere. f Cap. un. De vener. sancti. in 3. compil.